
Samrådsredogörelse

Fördjupad Översiktsplan för Södra Kustområdet

Strömstads Kommun

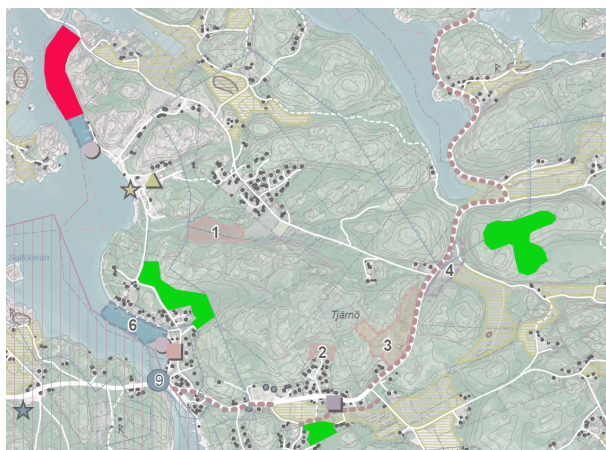
Hur samrådet har bedrivits

Kommunstyrelsen beslutade 2011-11-30 § 192 att genomföra ett samråd för den fördjupade översiktsplanen (FÖP). Planhandlingarna har varit utsända för samråd under tiden 2011-12-16 till 2012-03-02. Annonsering om samrådet har skett i Strömstads tidning och Bohusläningen. Handlingarna har även funnits tillgängliga i informationen i Stadshuset och på kommunens webbsida. Möten för allmänhet har hållits på Rossö den 15 januari och på Tjärnö den 22 januari.

Sammanfattning

Flertalet av inkomna synpunkter ger stöd för FÖP-förslaget i dess nuvarande utformning. Inför utställning bör dock ett antal ändringar och kompletteringar göras. De viktigaste är:

- Planförslaget ska bli tydligare om skyddsvärd bebyggelse och bebyggelsemiljöer. Värdebeskrivningarna ska bli utförligare och rekommendationerna ska skärpas.
- Planförslaget ska skärpas för områdena (R6 - R9) i enlighet med synpunkterna från länsstyrelsen. Motivet är att bättre hushålla med markresurser, tillgodose planområdets riksintressevärden och att underlätta bygglovshanteringen.
- Planen ska kompletteras med en strategi för hur en årlig utbyggnad kan ske inom planens 25-årshorisont.
- Planförslaget bör utvecklas i underlag och rekommendationer när det gäller vattenbruk. Vattenområdena ska anges med egna rekommendationer och gränser.
- Utvecklingsområdet för småbåtshamn norr om Bofors på Tjärnö ska minskas betydligt. Området för flyttad småbåtshamn vid Garvik på Rossö tas bort.
- På Tjärnö ska FÖP kompletteras med fler U-områden för bostäder och verksamheter. Två tidigare studerade områden ska inkluderas samt ett nytt område.

Föreslagna förändringar på Tjärnö

Rött

Område för småbåtshamn som ska minskas

Grönt

Nya utvecklingsområden som ska prövas

Inkomna synpunkter

Följande skriftliga synpunkter har inkommit till och med 2012-04-10:

Myndigheter och nämnder

1. Länsstyrelsen (lst)	Inkom 2012-03-08
2. Västtrafik	Inkom 2012-02-21
3. Trafikverket	Inkom 2012-02-22
4. Bohusläns museum	Inkom 2012-03-05

Kommunala nämnder och förvaltningar

5. Miljö- och byggnämnden	Inkom 2012-02-28
6. Tekniska nämnden	Inkom 2012-02-28
7. Räddningstjänsten	Inkom 2012-03-05
8. Barn- och utbildningsnämnden	Inkom 2012-03-26
9. Omsorgsnämnden	incom 2012-04-10
- (ingen erinran)

Politiska partier

10. Folkpartiet Liberalerna i Strömstad	Inkom 2012-02-23
11. Miljöpartiet de gröna i Strömstad	Inkom 2012-02-27

Intresseföreningar

12. Naturskyddsföreningen i Strömstad	Inkom 2012-02-24
13. Tjärnö Samhällsförening	Inkom 2012-03-01
14. Rossö Samhällsförening	Inkom 2012-03-05

Övriga

15. Bo Edberg m.fl.	Inkom 2012-01-22
16. Ricky Samuelsson	Inkom 2012-02-07
17. Monica Nordqvist	Inkom 2012-02-27
18. Håkan och Barbro Bolin	Inkom 2012-02-28
19. Bertil Rex	Inkom 2012-03-01
20. Inger Eriksson	Inkom 2012-03-01
21. Tjärnö Vattenbruk	Inkom 2012-03-01
22. Lars Eriksson	Inkom 2012-03-02
23. Mats Håkansson	Inkom 2012-03-02
24. Karin och Kjell Carlsson	Inkom 2012-03-05
25. Bålvigs Samfällighetsförening	Inkom 2012-03-05
26. Marcus Ström	Inkom 2012-04-04

Inkomna yttranden med kommentarer

På följande sidor redovisas en sammanfattning av inkomna yttranden samt kommunens kommentarer till dessa. Av utrymmesskäl hålls sammanfattningarna korta. Yttrandena i sin helhet kommer under utställningen att finnas tillgängliga på kommunens hemsida.

1. Länsstyrelsen

Yttrandet från länsstyrelsen (lst) biläggs i sin helhet. I referatet nedan har synpunkterna sorterats efter den påverkan de har för kommunens fortsatta arbete.

Sammanfattning

Planen är väl genomarbetad och har tillkommit med stöd av lokalt engagemang vilket är mycket positivt. Planförslaget är lättläst och tilltalande. Relevanta planeringsunderlag redovisas, föreslagen markanvändning illustreras tydligt på kartor i olika skalor och är därmed i huvudsak lätt att ta till sig.

De områden som innebär förtätning av och komplettering i anslutning till befintlig bebyggelse bör i första hand komma i fråga för vidare utredningar och planläggning.

I planförslaget saknas en tydlig strategi för skyddsvärd bebyggelse och bebyggelsemiljöer. En inventering av kulturmiljöer och bebyggelse bör göras som ett underlag till utförligare värdebeskrivningar och en skärpning av rekommendationerna.

Att ensidigt möta omvandlingsproblematiken från helårsboende till fritidsboende med att bygga nya bostäder är inte långsiktigt hållbart. Ytor som pekas ut som en resurs för framtiden får inte innebära ett accept för en omedelbar exploatering. Planförslaget behöver därför utvecklas och hantera hur markresurserna ska räcka till i ett längre perspektiv.

Kommunen bedömer att det inom R8-områden kan tillkomma ett 60-tal bostäder under planperioden. Länsstyrelsen bedömer att det finns risk att utbyggnaden i dessa områden kommer att ersätta en välplanerad och välavvägd utbyggnad i de egentliga utbyggnadsområdena eftersom krav inte ställs på detaljplanering inför exploatering.

Genom de förslag till ytterligare reservatsbildning som kommunen redovisar är Länsstyrelsens bedömning att områden av riksintresse och olika ekologiskt känsliga områden sammantaget får ett i huvudsak gott skydd genom den restriktivitet till ny bebyggelse som föreslås. Länsstyrelsen har idag inga planerade reservat på gång i området, men är öppen för en diskussion med kommunen. Det finns även möjlighet för kommunen att bilda kommunala reservat.

Planförslaget saknar tydliga ställningstaganden när det gäller genomförande, som behöver hanteras i det fortsatta planarbetet. Några exempel: Hur avser kommunen bedriva en aktiv mark- och bostadspolitik? Hur kommer kommunens strategiska boendeplan att få genomslag i planområdet? Hur kan kommunen använda sitt planmonopol över tid för att säkerställa en successiv utbyggnad?

Synpunkter där länsstyrelsen stödjer FÖP:s nuvarande utformning

- Underlag och kartor är tydliga och lättlästa.
- Det är bra att planförslaget ger en långsiktigt hållbar VA-situation.
- Det är god hushållning att huvuddelen av nya bostäder och verksamheter koncentreras till befintliga samhällsbildningar.
- Planförslaget har en god balans mellan bebyggelseutveckling och att bevara höga natur- och kulturvärden.
- Det är bra att inga nya markanspråk för exploatering görs inom strandnära områden.
- Länsstyrelsen delar kommunens uppfattning att det utökade strandskyddet om 300 meter bör bevaras vid den översyn som ska genomföras.
- Kommunen redovisar stora mark- och vattenområden som har höga naturvärden, men som saknar formellt områdesskydd. Länsstyrelsen ser mycket positivt på dessa ställningstaganden.
- Planen ger goda förutsättningar för att områden med öppen odlings- och betesmark kan fortsätta att brukas.
- Det är positivt att kommunen anvisar platser för båtramper på flera platser.
- Planens ambitioner att möjliggöra att både bo och verka i Södra kustområdet ger goda förutsättningar för ett naturnära och långsiktigt hållbart helårsliv i planområdet, samtidigt som behovet av transporter kan minska.
- En ny gång- och cykelväg föreslås ut till Tjärnö. Länsstyrelsen delar Trafikverkets uppfattning att denna fråga är av betydelse för om ytterligare bebyggelse ska vara möjlig att kombinera med en hållbar utveckling.

Synpunkter som kräver ändringar av FÖP

- Planförslaget måste bli tydligare om skyddsvärd bebyggelse och bebyggelsemiljöer. Värdebeskrivningarna måste bli utförligare och rekommendationerna skärpas.
- Hushållningen med markresurserna förutsätter att utbyggnaden enligt FÖP fördelas över tiden. Planen måste kompletteras med en strategi för hur en årlig utbyggnad kan ske inom planens 25-årshorisont.
- Planförslaget behöver skärpas för områdena (R6 - R9) för att bättre hushålla med markresurser, tillgodose planrådets riksintressevärden och underlätta bygglovshanteringen. Byggmöjligheterna i övriga områden (R8) bör begränsas och tydligare styras till att vara möjlig bara i direkt anslutning till befintlig bebyggelse och att de områden som kan anses vara lämpliga tydligt markeras och redovisas som utredningsområden för bostadsbyggande (R1)
- Länsstyrelsen bedömer att en förutsättning för att flera av rekommendationerna om ska bli användbara är att planen fördjupas när det gäller beskrivningar av kulturmiljön och dess värden, till vilken ny bebyggelse ska anpassa sig. Resultatet av befintliga och kommande inventeringar av kulturmiljön behöver föras in som planeringsunderlag och tydliga strategier för t.ex. frågor om rivningsönskemål, om-, tillbyggnader och komplementbyggnader ska hanteras behöver utformas.
- Planens avsikt att ge stöd för fortsatt jord- och skogsbruk kan behöva kompletteras. Utveckling av dessa verksamheter kan i vissa fall kräva ändrat markutnyttjande.
- Kommunen redovisar förhållandevis stora utredningsområden för framtida småbåtshamnar. Länsstyrelsen saknar därför en tydligare beskrivning av vilket behov kommunen ändå ser och vilka målgrupper man planerar småbåtshamnar för. Restriktionerna för vistelse i naturhamnar i nationalparken innebär ett större tryck mot gästhamnsplatser i området och det är dessa som i första hand ska tillgodoses.
- I de redovisade utbyggnadsområdena beräknas 140-200 bostäder tillkomma på öarna, ett 30-tal på fastlandet. Dessa områden förefaller vara relativt väl inpassade i landskapet och ansluter i stort sett till befintliga större bebyggelsegrupper på Rossö, Tjärnö och i Överby.

Förutsättningarna för respektive område skulle dock behöva beskrivas för att det ska vara möjligt att bedöma områdenas lämplighet för exploatering. En sådan redovisning kan också innehålla områdes specifika rekommendationer som grund för detaljplanearbetet.

- Byggmöjligheterna i övriga områden (R8) bör begränsas och tydligare styras till att vara möjlig bara i direkt anslutning till befintlig bebyggelse.
- Områden av särskild betydelse för friluftslivet (R6) har redovisats vilket är mycket positivt. Planen behöver förtydligas när det gäller vilken omfattning av kompletterande bebyggelse kommunen tänker sig i dessa områden.
- På några punkter behöver planförslaget bearbetas för att inte riskera att påtagligt skada riksintressena. Länsstyrelsens bedömning är att de känsliga och orörda miljöerna vid Garvik på Rossö och Lindholmen på Tjärnö inte är lämpliga för småbåtshamnar. Övriga hamnlägen kan studeras vidare.
- Planförslaget bör utvecklas i underlag och rekommendationer när det gäller vattenbruk.
- planförslaget behöver kompletteras med en översiktlig bedömning av befarade översvänningsområden, inte minst vad gäller påverkan på transportinfrastrukturen
- Kommunen bedömer att planförslaget inte innebär påtaglig skada på något av de riksintressen som finns i området. Här behöver konsekvensbeskrivningen utvecklas och förhålla sig till den påverkan som kan uppkomma av den risk kommunen själv identifierar - att utbyggnadsområdena inte tas i anspråk medan utbyggnaden sker i andra områden (R6-R8).

Redaktionella synpunkter och mindre kompletteringar

Utöver synpunkterna ovan listas ett antal frågor där FÖP behöver kompletteras eller förtydligas. Länsstyrelsens yttrande utgör i detta avseende en checklista för justeringar av FÖP.

Kommentar:

FÖP ska så långt möjligt justeras och kompletteras enligt länsstyrelsens synpunkter. På några punkter blir det en tolkningsfråga om synpunkterna kan tillgodoses fullt ut:

- *Planförslaget ska kompletteras när det gäller kulturmiljöer med utförligare underlag från befintliga rapporter och inventeringar. Kommunen har dock inga resurser för närvarande att göra en ny inventering som underlag för FÖP.*
- *Den föreslagna utbyggnaden av småbåtshamn vid viken mellan Bofors Camping och Lindholmen ska minskas. Utvidgning i anslutning till befintliga bryggor bör dock medges i FÖP.*

2. Västtrafik

För att transportsystemet i kommunen skall vara effektivt och för att de negativa effekterna från persontransporter skall minska måste det ske en övergång från transporter med personbil till kollektivtrafik. Västtrafik har satt som mål att fördubbla andelen kollektivtrafikresor till år 2025. Det är viktigt att kommunens samtliga planer bidrar till att uppnå detta mål. Kollektivtrafik utgör, tillsammans med gång och cykel, basen i ett hållbart transportsystem.

Nya bostads- och verksamhetsområden bör endast uppföras i anslutning till befintliga kollektivtrafikstråk. Exploatering av bostäder i planområdet kan inte anses stödja en hållbar samhällsutveckling. Hållplatserna inom planområdet saknar anslutande gång- och cykelvägar.

Pendelparkeringar ökar tillgängligheten till kollektivtrafiken och är en förutsättning för att öka andelen resor med kollektivtrafik. Bland annat har Överby station ett stort upptagningsområde med stora avstånd till hållplatsen för många boende. För att underlätta pendlingsmöjligheterna

via Bohusbanan bör en pendelparkering etableras i anslutning till station och intilliggande busshållplats.

Det måste finnas säkra passager som gör det möjligt för resenärerna att korsa väg 176 på ett trafiksäkert sätt.

Framkomligheten för buss inom planområdet måste säkerställas. Vägarna är smala och kurviga, vilket gör att restiderna med kollektivtrafiken ökar och komforten för resenärerna och arbetsmiljön för chaufförerna försämras. Där buss trafikerar måste alla korsningar, cirkulationsplatser och vägars linjeföring vara utformade enligt körspårsmallar för 15 meter boogiebuss. Vändplatser måste vara utformade så att bussen får tillräcklig svängrumsyta. Även vintertid måste bussens framkomlighet vara säkerställd genom prioriterad snöröjning på busstrafikerade gator. Snöröjningsarbetet ska kunna ske utan att det bildas snövallar som begränsar svängutrymmet för bussarna.

Kommentar:

Att medge nya bostäder inom FÖP-området är en politisk målsättning. En levande landsbygd är ett övergripande mål som inte måste stå i motsättning till en hållbar utveckling. Området har redan kollektivtrafik längs de allmänna vägarna 176, 1025 och 1029. Nästan all föreslagen bebyggelse ligger inom gångavstånd till de allmänna vägarna, vilket stärker underlaget för kollektivtrafiken. Trafiken på anslutande vägar är liten. Kommunen bedömer därför att gc-vägar längs de allmänna vägarna är viktigare att prioritera. Det övergripande målet är att minska användningen av fossila bränslen. Ett sätt är att öka resandet med Västtrafik. Andra sätt kommunen arbetar aktivt med är:

- *planera för ökad balans mellan bostäder och arbetsplatser i närområdet*
- *bredbandsutbyggnad i hela kommunen*
- *utbyggnad av cykelvägar för arbetspendling längs allmänna vägnätet.*

Synpunkter på det allmänna vägnätet angående vändplatser och snöröjning bör framföras direkt till Trafikverket som är väghållare. Kommunen bistår gärna med synpunkter och råd.

3. Trafikverket

Sjöfartens och flygets intressen bedöms inte bli påverkade. Väg 176 och 990 upphör som riksintresse för kommunaktioner i och med att nya infarten från Skee blir färdig. Väg 176 kvarstår som transportled för farligt gods.

Trafikverket ser positivt på att ytterligare bebyggelse i första hand lokaliseras i närhet av redan befintlig bebyggelse. Det bör bidra till ökat underlag för service och kollektivtrafik samt en större nytta av satsningar på gång- och cykelnätet.

Med en stor andel delårsbostäder och en relativt gles bebyggelse blir det en stor utmaning att kunna erbjuda långsiktigt hållbara möjligheter till transporter dels inom men även till och från planområdet. En viktig fråga i det fortsatta arbetet borde därmed vara att skapa förutsättningar för en välfungerande och väl utnyttjad kollektivtrafik.

Trafikverket ser positivt på att det i planförslaget konstateras att det finns behov av utbyggnad av gång- och cykelnätet inom planområdet. Det behöver dock tydliggöras att det är en viktig fråga för om ytterligare bebyggelse överhuvudtaget ska vara möjlig att kombinera med en hållbar utveckling.

Tillfart till området i Överby öster om järnvägen måste ske via planskild korsning. Sådan korsning finns idag endast ca 1km söderut vid Hessland. Kommunen bör fundera på om det är möjligt att styra all gångtrafik och övrig trafik till denna punkt eller om nya planskilda korsningar måste byggas.

Kostnader som uppkommer som en följd av exploateringar bör i första hand bäras av den exploatering som föranleder behovet.

Kommentar:

Angående hållbara transporter - se kommentar till Västtrafiks yttrande.

Området i Överby öster om järnvägen bör behållas. Området är avsett för små verksamheter, bl.a för att medge utveckling av företag som börjar på R2-områden (bostäder och verksamheter) Planfri korsning med järnväg finns i söder, närheten till både väg och järnväg gör placeringen lämplig i ett hållbarhetsperspektiv. Utformningsfrågor löses i detaljplaneskedet.

Kommunen instämmer i att kostnader på det allmänna vägnätet som föranleds av nya exploateringar i första hand ska bäras av exploatörerna. När det gäller utbyggnad gc-vägar längs vägarna 176, 1025 och 1029 finns behovet redan idag. Omfattningen av ny bebyggelse är inte tillräcklig för att finansiera en sådan utbyggnad. Kommunen har påbörjat en dialog med Trafikverket om utbyggnad och kostnadsfördelning.

4. Bohusläns museum

Museet kan konstatera att föreliggande samrådshandling är mycket omfattande till innehållet. Målsättningen är hög där värnandet av natur- och kulturvärdena i landskapet har fått hög prioritet.

Inom utredningsområdet finns en uttagen miljö för kulturmiljövård, Rossö –Rundö, som är riksintresse för kulturmiljövård. Även om de redovisningar som görs på de bifogade kartorna markerar att kulturvärdena inskränks till detta område så framhålls i andra sammanhang att man generellt skall beakta kulturvärdena vid bygglov. Vi tror att det kan vara förvirrande för läsaren att begreppet kulturvärdena nyttjas på så många sätt och i olika sammanhang.

Vi kan konstatera att det saknas en övergripande kulturhistorisk bebyggelseinventering för Strömstad kommun som helhet. På många ställen i Nordbohuslän finns mindre skärgårdshemman i strandnära lägen som ofta besitter höga kulturvärden som exponenter för äldre tiders boende och vattenanknutna näringsfång. Det finns idag ett stort tryck på fastigheter av denna typ och vi har på flera platser sett att befintliga hus rivs och att nya byggnader uppförs där mycket lite kan göras för att styra upp exploateringsgrad och gestaltning trots att de befintliga husen är synnerligen viktiga delar i sitt skärgårdsavsnitt. Med hänsyn till de höga landskapsvärden som finns i innerskärgården finns det skäl att inventera och definiera de skärgårdshemman, fiskargårdar, tidiga sommarvillor och fritidshus etc. som särskilt bör beaktas som viktiga delar i skärgårdens kulturmiljö och traditionella landskapsbild.

Museet ställer sig aningen tveksam till varför man inte har valt att granska riksintressemiljön Rossö –Rundö utifrån någon av följande frågeställningar:

- Vilka är de mest värdefulla kulturhistoriska kvaliteterna?
- Vilka delar måste skyddas?
- Vilka delar kan vi exploatera utan att de kulturhistoriska värdena går förlorade eller att riksintresset lider påtaglig skada.

Museet saknar ett resonemang kring hur man kommit fram till de ställningstaganden som redovisas. Den kulturhistoriska utredning som finns framtagen för Rossö –Rundö, Bohusläns museums rapport 2001:7, med dess beskrivningar av delmiljöerna inom riksintresset borde kunna fungera som ett stöd i detta sammanhang samt byggas på i FÖP.

Museet gör bedömningen att framtida exploatering på Rossö med fördel bör fokuseras till området kring Myren och utmed vägen mot Kockholmen såsom angivet. I en mer detaljerad nivå så är det dock viktigt att landskapet studeras mer ingående och hur man i planen kan undvika att förstöra samband som berättar om landskapets utveckling från skiftena under 1800-talet och framåt. Bland annat bör man undvika ny bebyggelse i direkt anslutning till de äldre bytomterna liksom till lägena för de utflyttargårdar som tillkom vid skiftena på hemmanen Rossö och Långö. Generellt bör man även undvika att lägga ut tät bebyggelse på den flacka åkermarken utan istället finna lägen som harmoniera med det traditionella sättet att placera bebyggelse i landskapet.

För de miljöer, däremot, där bebyggelsen eller miljön besitter stora kulturvärden bör det i planen redovisas hur denna skall skyddas, genom en stor restriktivitet vid bygglovhanteringen eller genom upprättande av bevarandeariktade detaljplaner eller områdesbestämmelser.

I handlingen beskrivs fyra områden som kan vara aktuella för ny- alternativt tillbyggnad av småbåtshamn. Här framhålls att behovet av utredning uppmärksammas med hänsyn till marinbiologiska värden. Det finns dock lokaler som bör utredas även utifrån marin arkeologisk aspekt.

Vad gäller den föreslagna hamnutvidgningen mellan Rossöhamn (Långesand) och Killingholmen så bör den vägas mot landskapets kulturhistoriska kvaliteter. Att anlägga en ny artificiell strandlinje av bryggor mellan dessa båda hamnar låter som en respektlös hantering av kulturmiljön och riksintressemiljön vid Rossösundet.

Kommentar:

Planförslaget ska kompletteras med mer underlag från tidigare bebyggelseinventeringar. För riksintresseområdet Rossö-Rundö ska värdebeskrivningen kompletteras och ställningstaganden i FÖP motiveras tydligare.

FÖP föreslår inte en sammanhängande hamnutbyggnad mellan Långesand och Killingholmen på Rossö. R10-området ska ses som ett utredningsområde. Kommande planering får studera från vilken sida och i vilken omfattning en utbyggnad är lämplig. FÖP ska förtydligas på denna punkt.

5. Miljö- och byggnämnden

Dokumentet i sin helhet är välskrivet och ger en bra grund att stå på vid lovprövning och planansökningar. Framförallt är dokumentet tydligt i sin avvägning mellan olika intressen vilket gör planförslaget väl motiverat. Konsekvenskapitlet förtydligar och stärker dokumentets planförslag och svarar på många av de frågeställningar som uppkommer samtidigt som man läser dokumentet. Synpunkter:

- Kommunal mark för muddertippor och mellanlagring av avfall lämplig för anläggnings- och byggnads ändamål bör pekas ut. Då det är olämpligt med allt för långa transporter kan det finnas skäl att försöka hitta flera områden både på fastlandet och ute på öarna där så är möjligt.
- En fördjupad beskrivning av jordbruket skulle behövas. Jordbruket är en viktig näring inom planområdet och har stor miljöpåverkan på många olika områden.
- Störande buller från motorbåtstrafik i allmänhet och vattenskotertrafik i synnerhet har inte berörts.
- Peka ut strategiska placeringar för mottagningsstationer för latrintömning. Huvudsakligen för båtar men även för husbilar vore bra.
- Kartan som behandlar regler och rekommendationer är något detaljerad med många små områden. Det bör ses över om man kanske kan slå ihop vissa för att undvika tolkningar om var gränser går.
- Området utmed Garviksvägen är i stort sett redan "färdigbyggt" och endast några enstaka ev tomter återstår. Kravet om detaljplan bör därför tas bort och ändras till R8.
- Planen anger markresurser för utbyggnad av bostäder, i första hand för helårsboende, som skall räcka minst 20 år framöver. Hur skall kommunen handla för att dessa markresurser för bostäder inte konsumeras för ort. Någon form av genomförandetid med motivering behövs som stöd vid hantering av inkommande planansökningar. Finns inte efterfrågan på helårsbostäder skall det gå att motivera ett negativt planbesked så att utvecklingsområdena för bostäder inte riskerar att konsumeras för fritidshusbebyggelse.
- Planen anger att utbyggnad av bryggor bör ske i redan ianspråktaga områden. Planen kan i större utsträckning ge vägledning vad som gäller vid utbyggnad i dessa områden t ex när krävs bygglov för en ny utbyggnad av brygga.
- FÖP:en anger endast ett område, Stubbarna på Rossö, utanför riksintresset för kulturmiljö, som område med höga kulturvärden (R7). Planen bör ses över ifall det finns fler miljöer inom FÖP området som bör ha denna beteckning.
- Det bortvalda området norr om Sven Loven centret på kommunal mark bör tas tillbaka och prövas. Området bör dock delas i två utvecklingsområden. Ett som utvecklingsområde för marin verksamhet dvs område för utveckling av Sven Loven centret, samt ett som utvecklingsområde för bostäder, som förtätning av befintlig bebyggelse utmed Hättebäcksvägen.

Därutöver lämnas ett antal förslag för att förbättra läsbarhet och tydlighet.

Kommentar:

Planförslaget ska kompletteras och justeras enligt synpunkterna från MBN. Observera att detta inkluderar att åter lägga in "det bortvalda området norr om Sven Lovécentret".

Området längs Garviksvägen har diskuterats med MBNAU under april. Slutsatsen blev att FÖP inte bör ändras på denna punkt. Dvs. gränserna ligger kvar och därmed också kravet på detaljplan.

FÖP bör inte belastas med information som kommunen redan har, eller borde ha, på sin hemsida. Upplysningar om bygglovsplikt för exempelvis bryggor är en sådan punkt. FÖP bör kompletteras med länkar eller källhänvisningar.

6. Tekniska nämnden

Ett antal redaktionella synpunkter lämnas. Därutöver lämnas följande synpunkter:

- Tekniska förvaltningen utgår ifrån att de hamnar som redovisas inom planen ska drivas av hamnföreningar.

Kommentar:

Instämmer. FÖP utgår också från detta.

- Pågående detaljplan berörande Nyckleby 1 :33 finns inte redovisad som område för bostäder. Ska det ej redovisas?

Kommentar:

Nyckleby 1:33 ska redovisas. Det saknas på en av kartorna, handlingarna ska kompletteras.

- All ny sammanhållen bebyggelse (kräver dp) ska anslutas till kommunalt v/a. Tekniska förvaltningen vill att meningen omformuleras så det ej uttrycks "ska".

Kommentar:

Formuleringen bör stå kvar. Utvecklingsområden i FÖP ligger så att god möjlighet finns att ansluta till kommunalt VA. Anslutning förutsätter inte att kommunalt VA-verksamhetsområde inrättas. När detaljplan upprättas kan kommunen styra denna fråga via planbestämmelser och exploateringsavtal.

- Vad gäller bebyggelse på Tjärnö, ställer sig Tekniska förvaltningen frågande till några av de områden som uteslutits ur planen: område 11,12,15,16. Dessa områden är attraktiva och inom områdena finns närhet till kommunalt v/a.

Kommentar:

I det fortsatta FÖP-arbetet bör prövas att låta delar av område 11 och 12 ingå. Då åtminstone delar av dessa områden har höga naturvärden krävs en noggrannare prövning av vilka värdena är och att fastställa var de finns.

- Tekniska förvaltningen vill även reservera sig för nya planområden på Överby. Kommunalt v/a är svårlöst och kostsamt.

Kommentar:

Området bör finnas kvar i FÖP. Av handlingarna framgår tydligt att kommunalt VA är kostsamt. Dvs. så pass kostsamt att det kan bli omöjligt att genomföra med dagens förutsättningar. Om det kommunala VA-nätet byggs ut i riktning mot Överby, ex, vid Rävö, så ökar möjligheten att dra VA ända till Överby.

- Latrintömningsstation finns idag i gästhamnen i Strömstad. Tekniska förvaltningen har ansökt om ytterligare en latrintömningsstation till Kebal. Kommunen har ej planer för fler stationer. Eventuella ytterligare tömningsstationer bör placeras i hamnar på ex. Rossö eller Tjärnö, där det är nära till kommunalt v/a. Skulle detta bli aktuellt, får den enskilda hamnföreningen ordna med stationer.

Kommentar:

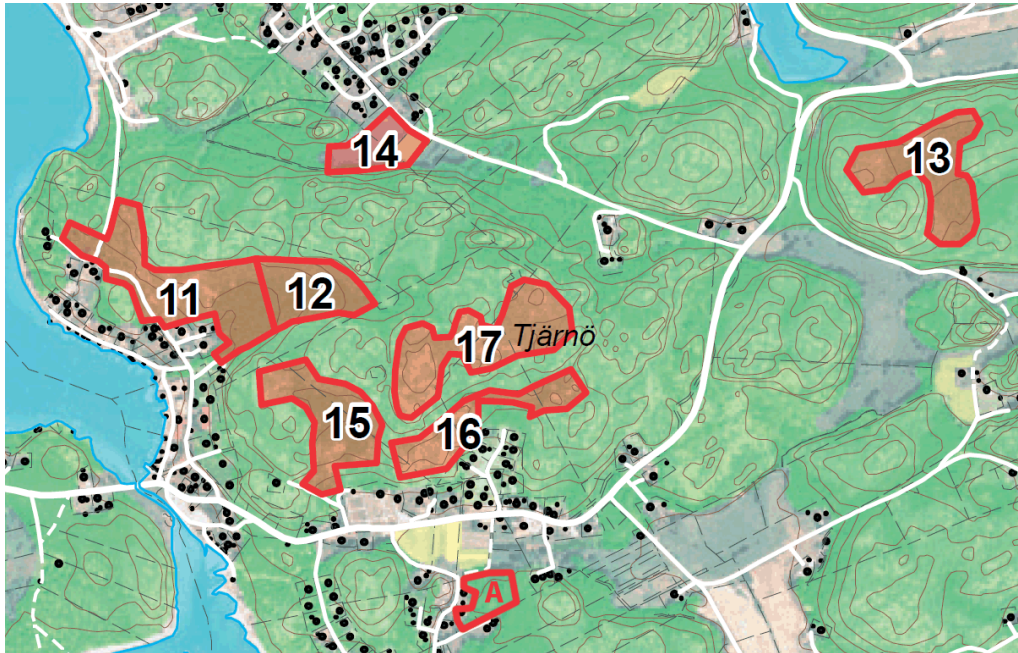
Synpunkterna noteras. Detta stämmer med vad som anges i FÖP.

- Det finns ingen lämplig kommunal mark inom planområdet för att anordna tipplatser på, för överskottsmassor av jord och berg. En tidigare utredning för tipplatser finns dock och

skulle kunna användas i det fortsatta arbetet. Bl.a. finns ett område utpekad på fastigheten Skär 1 :6, i anslutning till nuvarande bergtäkt, samt ett par områden i Skee.

Kommentar:

FÖP bör kompletteras angående möjliga tipplatser.

Områdena 11-17 finns i FÖP, samrådshandling. Område A omnämns i yttrandet, se nedan

Tekniska förvaltningen har tidigare lämnat förslag till lämpligt område för bebyggelse på kommunens fastighet Korsnäs 2:6 (område A på kartan ovan). Förvaltningen vill att området tas med i planen.

Kommentar:

Området ligger strategiskt, nära skola och kommunalt VA-nät. Området bör inarbetas i FÖP.

7. Räddningstjänsten

Räddningstjänsten ligger under miljö- och byggnämnden (MBN). Underlaget var inte klart då MBN behandlade ärendet och yttrandet från räddningstjänsten lämnas därför separat.

I planförslaget beskrivs räddningstjänstens förmåga och ungefärliga insatstider samt de problem och begränsningar i framkomlighet som kustområdet i sig utgör.

- Det är viktigt att hänsyn tas i all framtida planering och byggnation inom planområdet för såväl infrastruktur som ut- som nybyggnad av bostadsområden gällande såväl räddningstjänst som ambulansverksamhets framkomlighet och insatsmöjligheter. Det är särskilt viktigt att beakta dessa frågor då planens syfte är att utveckla åretruntboendet, samtidigt som hela området är attraktivt för såväl delårsboende som besökande.

- Det är också viktigt att beakta att vid befintliga och framtida utbyggnad av kommunalt VA-system inom planområdet säkerställa tillgången på brandvatten i de områden där befintlig byggnation och nybyggnation i framtiden tillåts.

Kommentar:

Inget i FÖP-förslaget motsäger dessa synpunkter. Frågan om tillgång till brandvatten i nya områden behandlas under arbete med detaljplan, vilket ligger under miljö- och byggförvaltningen.

8. Barn- och utbildningsnämnden

I dag finns förskolor och F-6 skolor både på Tjärnö och på Rossö, vilket anges i FÖP. Det finns därför inget behov av ändringar i FÖP för att medge ytterligare förskole- och skolverksamhet. Det viktigt att FÖP tar hänsyn till barnens säkerhet gällande skolvägar och busshållsplatser för skolskjuts.

Kommentar:

Säkra gång- och cykelvägar kan tyvärr inte byggas ut inom överskådlig tid i hela planområdet. Behovet är mycket större än de anslag som kommunen och trafikverket har för detta. I FÖP har därför en utbyggnad längs trafikverkets allmänna vägar prioriterats. Diskussioner pågår om hur detta ska kunna finansieras har påbörjats. Alla nya detaljplaner ska utformas med säkra gång- och cykelförbindelser inom respektive planområde.

9. Omsorgsnämnden

Ingen erinran.

10. Folkpartiet Liberalerna i Strömstad

Förslaget är väl utformat och informativt. Det ger medborgarna en möjlighet att förutse framtida förändringar inom kustområdet. Förslag till kompletteringar och redaktionella ändringar:

- Område 11 (se karta på sidan 11) som är kommunens fastighet bör ej väljas bort. Detta område förvärvades av Strömstads kommun i avsikt att säkra mark för Lovécentrets långsiktiga utveckling. Delar av området skall därför markeras med R3 verksamhetsområde, med tillägget: mark avsedd för utveckling av Lovén center.
- Utbyggnaden av gång- och cykelvägar längs väg 1029 mellan Daftö och Saltö, kan ske i etapper i samband med väsentlig utbyggnad av samhället. Kommunen bör söka påverka Trafikverket mot en varierad vägstandard ; exempelvis två filer med gc-väg i annat läge, en fil med mötesplatser och gc-väg.
- I målavsnittet bör förtydligas att det är viktigt att hålla samman småbåtsbryggor och undvika utspridning av enskilda bryggor.

Därutöver lämnas ett antal redaktionella synpunkter.

Kommentar:

Redaktionella synpunkter noteras och inarbetas. Ytterligare studier bör göras för område 11 med målsättningen att ange delar av området för bebyggelse. Dialog har påbörjats med Trafikverket angående gc-väg längs väg 1029. För att en utbyggnad ska vara realistisk inom de närmaste åren måste lösningar prövas såsom varierad vägstandard och att så långt möjligt nyttja befintliga grusvägar i närheten.

11. Miljöpartiet de gröna i Strömstad

Vi tycker att planen i det stora hela är välskriven och ger en bra grund för samhällsplaneringen och för kommunens invånare att förhålla sig till.

Det är önskvärt med fler helårsboende i planområdet. På Koster finns en bra plan för Filjestad som kan tjäna som föredöme även för Södra kustområdet. Kommunen ska medvetet se till att hyresbostäder eller bostäder med kooperativa hyresrätter ordnas. Upplåtelseformen är central. För att få helårsboende på attraktiva områden krävs också små bostäder - dessa kan förutom

lägenheter vara välplanerade radhus eller små flerfamiljshus i attraktiva lägen. En annat redskap för att styra mot helårsboende kan vara att arrendera ut mark eller upplåta villatomter mot tomträtt, i stället för att sälja.

Kommentar:

Synpunkterna noteras. Diskussioner pågår om olika sätt att bygga för ökat antal helårsboende. Bästa resultatet lär bli om flera aktörer bygger, varav Strömstadsbyggen är en aktör. Exemplet Koster kan förhoppningsvis vara en förebild. Tyvärr har genomförandet av bostäder på Filjestadvägen fördröjts.

Vi anser att det är viktigt att hushålla med den jordbruksmark som finns i kommunen och att den bör skyddas från exploatering för andra ändamål

Kommentar:

Instämmer. FÖP är utformad för att stödja en sådan hushållning.

Störande buller från motorbåts- och vattenskotertrafik behöver studeras. Miljöpartiet anser att vattenskotertrafik endast ska tillåtas i farled, alternativt endast för nyttotrafik.

Kommentar:

Det vore önskvärt att begränsa motorbåtstrafik i vissa känsliga grunda vatten, men kommunen har ingen möjlighet att påverka detta.

Planen behöver förtydligas när det gäller kommunens planer för kommunal service. Framför allt gäller detta skolorna i området. Miljöpartiet anser att skolor för de lägre åldrarna på Tjärnö och Rossö är en förutsättning för att få fler helårsboende i planområdet. Vi tycker också att kommunens syn på äldreboende inom planområdet behöver belysas.

Kommentar:

Synpunkten noteras. För närvarande finns inga kommunala ställningstaganden som innebär förändringar av den kommunala servicen inom FÖP-området.

Mottagningsstationer för tömning av båtlatriner bör pekas ut. Toaletter behöver också inrättas vid några badstränder, t ex Svallhagen på Tjärnö.

Kommentar:

Under förutsättning att den planerade gästhamnen på Rossö blir verklighet är detta en lämplig plats för tömning av båtlatrin. FÖP kompletteras med denna uppgift.

Kommunen bör vara tydlig med att en utbyggd gång- och cykelbana till Saltö är en förutsättning för fortsatt expansion av såväl fler bostäder som utökad turism. Det finns också behov av en utbyggd cykelbana från Daftö camping till Båleröd, och vidare till Vik.

Kommentar:

Synpunkten noteras. FÖP har konstaterat var behovet är störst inom FÖP-området, vilket uppenbart är längs Tjärnövägen. Tekniska nämnden beslutar om prioriteringsordning för utbyggnad av gång- och cykelbanor i kommunen. Utbyggnad längs det allmänna vägnätet förutsätter ofta samfinansiering med trafikverket.

Vi anser att rekommendationen om restriktiv prövning av gårdsverk för småskalig vindkraft ska gälla endast om avsevärt störande konflikt med landskapets natur- och kulturvärden föreligger.

Kommentar:

Rekommendationen om småskalig vindkraft är tagna ordagrant från vindkraftsplanen antagen av kommunfullmäktige 2010. Detta bör alltså inte ändras.

Planen bör kompletteras med rekommendationer för installation av anläggningar för solvärme och solenergi.

Kommentar:

Dessa frågor bör behandlas likvärdigt i hela kommunen och bör därför inarbetas i ÖP.

Planen beskriver dagens kollektivtrafik med buss. Därutöver finns idag närtrafik tre dagar i veckan, vilket bör inkluderas. För framtiden är det önskvärt med en utbyggd kollektivtrafik, vilket kan vara en av förutsättningarna för fler boende inom planområdet. Ett första steg kan vara kollektivtrafiken i form av ytterligare utvecklad närtrafik och anropsstyrd trafik. Kollektivtrafikbehovet för campingboende behöver särskilt belysas, och utvecklas. Vi anser vidare att trafiksäkerheten på Tjärnövägen är för dålig för de stora bussar som idag kör där.

Planen redovisar inte hur barnperspektivet enligt FN:s Barnkonvention beaktas. Miljöpartiet anser bl a att alla barn skall ha tillgång till pedagogiskt inspirerande och fysiskt utvecklande naturmiljöer i sin dagliga verksamhet, bl a runt skolor, förskolor och bostäder. Hur barnperspektivet beaktas bör preciseras.

Miljömålet "Giftfri miljö" är också relevant för planområdet, eftersom jordbruksmark finns inom det. I planen påstås att utveckling pågår av giftfria bottenfärger. Detta är ologiskt. Om bottenfärg ska hindra påväxt torde den vara giftig i någon bemärkelse. Särskilda båtupptagningsplatser ska användas.

Kommentar:

Ovanstående tre stycken gäller frågor berör hela kommunen. Synpunkterna har noterats och kommer att övervägas i det fortsatta arbetet med den kommuntäckande ÖP.

12. Naturskyddsföreningen i Strömstad

En stor del av planen handlar om framtida bebyggelseområden. Många har valts bort pga strandskydd, höga naturvärden och negativ påverkan på landskapsbilden. Efter noggranna överväganden kvarstår endast tre områden för ny bostadsbebyggelse på de inre delarna av Tjärnö. På nordvästra delen av Tjärnö, utredningsområde 5, föreslås en småbåtshamn ca 4 hektar. Hamnen är i första hand avsedd för lokalt behov. En ny parkeringsplats i anslutning till Lindholmenvägen erfordras.

Behovet av båtplatser i framtiden har inte definierats. Dock har man gjort bedömningen att efterfrågan alltid kommer att vara större än utbudet även om nya båtplatser tillskapas. Planen betonar att utbyggnad av småbåtshamnar kan medföra negativ påverkan på grunda havsbottnar som bl a är viktiga reproduktionsområden för fisk. Inriktningen enligt planen bör vara att i första hand utöka och förtäta i befintliga hamnområden. I sista hand pröva helt nya hamnlägen.

Det framstår som synnerligen motsägelsefullt att man i planen föreslår utredningsområde 5 som utbyggnad av befintlig hamnanläggning! Området utgör ca 4 hektar orörd natur med ca 500 meter lång strandskyddad strand. Havsviken, stranden och marken österut fram till Lindholmenvägen har minst lika höga naturvärden som marken på andra sidan vägen. Utredningsområde 5 utgörs till stor del av strandäng, i norr berg. Här växer den fridlysta

Bohusmarrispen och det finns en viktig lokal för orkidén Pers Nycklar som också är fridlyst. I bergdalar österut blommar mängder av blåsippor om våren och närmare vägen vitsippor och gullvivor. Här är det gammal betesmark. I viken häckar ejder, småskrake, gravand och strandskata. Viken innefattar ålgräsängar och är reproduktionsplats för bl a fisk. Att bygga en båthamn här får också allvarliga konsekvenser för vattenmiljön med spridning av giftiga ämnen som koppar, zink, TBT och Igarol från bottenfärger. Det strider mot kommunens långsiktiga mål att bli en giftfri kommun med minimal kemikalieanvändning. Forskning och utveckling av nya bottenfärger kan inte resultera i några positiva effekter inom överskådlig tid. Tvärtom använder många båtägare i norra Bohuslän olagligen extremt giftiga norska båtfärger.

Förslaget är att betrakta som en helt ny hamnetablering inom ett känsligt område med mycket höga naturvärden. Risk för påtaglig skada på riksintresse för naturvärd (MB 3 kap.) föreligger. Naturskyddsföreningen anser att utredningsområde 5 skall utgå ur planen. Hela området inklusive all mark österut till Lindholmenvägen föreslås istället ingå i ett framtida naturreservat som föreslagits på sid 50 i FÖP.

Kommentar:

Det föreslagna hamnområdet ska minskas betydligt så att de delar som har högst naturvärden utgår. Se även under sammanfattning.

13. Tjärnö Samhällsförening

Tjärnö samhällsförening, som representerar medlemmar som är boende på öarna Tjärnö, Daftö, Öddö, Saltö och Lindholmen, ställer sig generellt positivt till förslaget på fördjupad översiktsplan för södra kustområdet (FÖP). Planen har ett starkt fokus på bevarande av de unika miljöer som finns på öarna, vilket vi i föreningen tycker är mycket viktigt med tanke på dagens exploateringsstryck i kustmiljöer i norra Bohuslän. Föreningen gillar också förslaget att på Tjärnö planera för ett verksamhetsområde och ett utbyggnadsområde där en glesare bebyggelse kan kombineras med mindre verksamhet på tomt. Men vi i föreningen tycker också att förslaget på FÖP brister i flera avseenden, som beskrivs nedan (kommentarerna avser frågor som endast berör öarna Tjärnö, Daftö, Öddö, Saltö och Lindholmen).

1. Skolan på Tjärnö är inte omnämnd som förutsättning för åretruntboende

Föreningen är starkt bekymrad över att skolan på Tjärnö inte omnämns i förslaget till trots att "det huvudsakliga syftet med planeringen är att utveckla möjligheterna till åretruntboende i södra kustområdet samtidigt som de höga natur- och kulturvärdena i området behålls och förstärks". Förutom möjlighet till boende är det ytterst viktigt att det finns tillgång till lokal skola och förskola/fritids för att målet ett levande lokalsamhälle ska uppnås.

Kommentar:

Se under Sammanfattning.

2. För få boendeområden har föreslagits

Förslaget beskriver helt riktigt att det krävs ett tillskott av helårsbostäder för att inte den helårsboende befolkningen ska minska. Däremot matchar inte FÖP-förslaget behovet av nya områden för helårsboende. Föreningen stödjer de föreslagna områdena för boende, men fler områden måste inkluderas i FÖP. För det första vill vi trycka på att det tidigare förslaget på boendeområde utefter norra delen av Hättebäcksvägen (område 11, sid 43 i samrådshandlingen) bör återinföras i FÖP, men i minskad omfattning. Vi har inte tillgång till någon exakt beskrivning av de stora naturvärden som enligt FÖP-förslaget förhindrar byggande här, men vi menar att om en mindre nybyggnation på 5-8 tomter sker i anslutning till vägen bör bägge

intressena (natur och byggande) kunna tillgodoses. Detta område är synnerligen lämpligt för nya helårsboenden; det finns en väg som klarar den ökande trafiken en nybyggnation kommer att kräva, vatten och avlopp kan lätt anslutas till kommunen befintliga VA-nät, och kommunen äger marken vilket möjliggör att tomter kan säljas av successivt efter behov från helårsboende. Det är dock viktigt att det bildas korridorer mellan några av tomterna så att tillgängligheten till naturområdet längre österut inte försvåras.

På kommunens informationsmöte om FÖP-förslaget på Tjärnö 22 januari presenterade Björn Richardsson ett förslag på boendeområde i närheten av Tjärnö skola (*område A på karta sid 11*). Marken som ägs av kommunen är väl lämpat för åretruntboende med centralt läge och nära till befintligt VA-nät och väg. Vi stödjer detta förslag och vill att det ska införas i FÖP:en.

Föreningen föreslår också att det tidigare förslaget på boendeområde nära Nyckleby (område 13, sid 43 i samrådshandlingen) ska återinföras. Vi i föreningen tycker inte att området är för långt från samhället (med höga kostnader för infrastruktur som väg och VA) sett utifrån planens tidshorisont på 25 år, speciellt inte när planen beskriver ett utredningsområde för bostäder och verksamheter (område 3 och 4, sid 49 i samrådshandlingen) i nära anslutning till boendeområdet vid Nyckleby. Om dessa områden exploateras kommer det att bli betydligt närmare till VA-anslutning.

Flera av de föreslagna områdena för nya boende områden är på kommunal mark och föreningen har en stark önskan att kommunen behåller marken i sin ägo och använder sig av de styrmedel den har för att underlätta för helårsboende, och i första hand gynna en successiv och långsam exploatering i fas med behoven för helårsboende. I något av dessa föreslagna boendeområden bör man kunna överväga att bygga kommunala hyreslägenheter. Föreningen menar att lägenheter, som de som redan byggts vid Kobberstensvägen på Tjärnö fyller en viktig funktion för att tillhandahålla bostäder till en rimlig kostnad för bland annat ungdomar och äldre, och välkomnar att kommunen gör liknande satsningar i framtiden när behovet uppkommer.

Kommentar:

I det fortsatta arbetet bör möjligheten prövas att lägga in hela eller delar av de tre utvecklingsområden som föreningen föreslår. Dvs. område 13, delar av område 11 samt område A, se kartan på sidan 11. Angående Kobberstensvägen, se kommentar till yttrande 15.

Utdrag ur FÖP samrådshandling 2011-11-30

3. Anläggning av cykelväg från Daftö camping till Saltö

Gång- och cykelvägnätet är obefintligt i området och förslaget beskriver tydligt att det på lång sikt bör anläggas gång- och cykelvägar mellan Daftö och Saltö. Tyvärr är trafiksituationen redan idag sådan att det är mycket angeläget att cykel och gångvägssträckningar anläggs. Tjärnö samhällsföreningen efterlyser en tydligare prioritering av anläggning av gång- och cykelväg mellan Daftö camping och Saltö, eller åtminstone delar av sträckan. Möjligen bör också alternativa sträckningar anvisas. Den fördjupade översiktsplanen bör lyfta fram behovet även gång- och cykelväg både för ökad trafiksäkerhet och betydelsen för rekreation och turism. Efterfrågan inom turismnäringen på vandrings- och cykelleder ökar och en gång- och cykelväg ut till Saltö, Öms brygga och akvariet på Lovécentret skulle ge ökade möjligheter för entreprenörer i området att t.ex. erbjuda cykelpaket kombinerad med båtutture ut till nationalparken och till dess olika entréer. Vi inser att kostnaden för en utbyggnad av hela sträckan kan bli stor, men även en utbyggnad på delar av sträckan, där trafik situationen är värst, skulle vara välkommen.

Kommentar:

Inkomna svar under remisstiden styrker bedömningen att denna gc-väg har högst prioritet inom FÖP-området. Dialog har påbörjats om möjligheter till etappvis genomförande. Alternativa dragningar (med större andel på befintliga parallellvägar) ska prövas.

4. Öms brygga är inte omnämnd

Öms brygga intill Saltöbron är den enda större brygga på berörda öar som är tillgänglig för allmänheten. Den ägs av kommunen och är en viktig upptagnings och isättnings plats för medelstora båtar som kräver kranbil. Dess läge nära Nationalparksentrén på Saltö och akvariet på Lovécentret gör den till en viktig resurs för taxibåtar och turbåtar som inriktar sig på turism inom Nationalparken. Det är således ytterst viktigt att säkerställa att Öms brygga bibehåller dagens funktion och att den beskrivs i FÖP:en som en allmän brygga och en viktig kommunal resurs.

Kommentar:

Självklart ska Örns brygga omnämnas, handlingarna ska kompletteras med dessa uppgifter.

5. Utredningsområden för småbåtshamn

Anläggning av nya båtplatser bör matcha behovet från fastighetsägare i området. Det finns en risk att en snabb och stor utbyggnad av båtplatser leder till exploatering av personer bosatta på andra håll. Detta perspektiv bör framkomma i FÖP. Mer specifikt har vi invändningar mot förslaget på utredningsområde för småbåtshamn norr om stranden vid Bofors camping (5 på kartan, sid 17). Hamnen består redan av ca 90 båtplatser och en större utbyggnad norrut i viken kommer att hota en strandäng med marrisp, en sällsynt art upptagen på Artdatabankens rödlista. En viss förtätning kan dock tillåtas genom att byta ut en liten brygga mot en större pontonbrygga, vilket skulle ge ca 20 nya båtplatser. Bottenförhållanden är också grunda och skulle kräva muddring, och det finns ostronbankar (europeiskt ostron) i det föreslagna utredningsområdet. Vi föreslår också att man ser över möjligheten med en förtätning vid de befintliga bryggorna i Tjärnöviken och på andra ställen. Generellt är det bättre med förtätning än att exploatera ytterligare områden, men det är viktigt att det görs på ett sätt som bibehåller karaktären för området. Ett nytt område som vi funderat på är båtplatser vid Kransholmen, men detta bör naturligtvis utredas närmare.

Kommentar:

Området norr om Bofors ska minskas betydligt, dock inte ner till en ruta för 20 båtplatser. I FÖP kan dock ett större område anges på kartan än vad som motsvarar behovet, eftersom ytterligare utredningar krävs i senare skede för att avgöra mer exakt var en hamnutbyggnad är lämpligast.

Kransholmen har diskuterats tidigare, men har strukits eftersom området i sin helhet ligger inom strandskydd och är utan bebyggelse.

6. Inget nämns om vad som ska göras med Svallhagen

Svallhagen på Tjärnö är en mycket populär badstrand för både öbor och besökare från Strömstad. Trots att Turistinformationen hänvisar till stranden finns där ingen toalett, vilket fått tydliga och mindre trevliga effekter på skogen intill stranden. FÖP bör anvisa lämpliga parkeringsplatser för besökare till Svallhagen, diskutera en toalettbyggnad och skötsel av området.

Kommentar:

Instämmer i att badet är mycket nyttjat och det är därför det redovisas i FÖP som en upplysning. Toalett och bättre parkering vore önskvärt. Badet ligger på privat mark. Svallhagen är inte med på kommunens eller infocenters hemsidor. Kommunen prioriterar utbyggnad av toaletter och parkeringar på de kommunala baden.

7. Beskrivning av allemansrätten saknas

En stor del av FÖP beskriver områden som är viktiga för rekreation, inklusive ett rörligt friluftsliv. Vi tycker därmed att det vore lämpligt att planen innehåller ett tydliggörande av allemansrätten så att stranden är fortsatt tillgänglig för det rörliga friluftslivet och inte privatiseras.

Kommentar:

Strandskyddet i FÖP-området är oftast 300 meter, vilket ger tillräckligt skydd för allmänhetens tillgänglighet så länge man följer lagen. Kommunen kommer att lägga ut en beskrivning av strandskydd och allemansrätt på hemsidan och med länkar från ÖP-hemsidan, eftersom frågan berör hela kommunen. Prövning och tillsynen för strandskyddet kommer inom kort att flyttas från länsstyrelsen till kommunen. För att säkra allmänhetens tillgänglighet längs stränderna behövs både förbättrad information och förbättrad tillsyn, vilket kommunen har förberett sig på.

Slutligen vill samhällsföreningen påpeka för kommunen att vi är mycket nöjda med det sätt som kommunen har samverkat med samhällsföreningen under framtagandet av planen. Vi hoppas att kommunen också under den fortsatta processen kommer att informera oss om hur arbetet går, och att vi får möjligheter att yttra oss om nästa version av förslaget i tillräckligt god tid för att vi skall kunna diskutera detta med medlemmarna.

Kommentar:

Kommunen vill också framföra att vi är mycket nöjda med processen hittills. Fortsatta kontakter med föreningen kommer att hållas innan beslut fattas om utställning.

14. Rossö Samhällsförening

Styrelsen för Rossö samhällsförening anser att FÖP södra skärgården är ett mycket bra och viktigt styrdokument för Rossös utveckling. Den möter flera av utmaningarna med balans mellan bevarande och utveckling på ett bra sätt och ger kustområdet Rossö förutsättningar att växa sig starkare samtidigt som möjligheterna till ett rikt friluftsliv och bra bomiljö säkras. Planförslaget har en stark tonvikt på bevarande av värdefulla natur- och kulturmiljöer, men ger också möjligheter till utveckling av lokalsamhället. Kulturlandskapet ges förutsättningar att leva kvar genom strategier för bevarande av odlingsmark och bättre förutsättningar för småbruk samt djurhållning. Viljeinriktningen att styra mot ökat helårsboende är tydlig. Det är också positivt att kommunen markerar sin vilja att bedriva en aktiv mark- och bostadspolitik till stöd för helårsboendet. Det är dock önskvärt att:

- Planen i någon mån förses med tydligare mål för samhällsutvecklingen. Sådana skrivningar kan hämtas från övergripande styrdokument för Strömstads kommun (t ex *Strategisk plan*) samt ur beskrivningen av planens sociala och ekonomiska konsekvenser (sid 81).

- Det till strategier för levande lokalsamhällen (sid 4) tillfogas en punkt om att "Bibehållen samhällsservice (vid tillräckligt underlag) i form av skola och kollektivtrafik är en viktig förutsättning för inflyttning och en stabil bas av helårsboende." FÖP kan ha till syfte att skapa försättningar för tillräckligt underlag för service.

- Planen revideras med avseende på beskrivningen av befolkningsutveckling och boende på Rossö. Detta för att inkludera aktuell information om den positiva trend som råder på Rossö med en ökning av antalet helårsboende med 25 procent sedan 2009 (sid 11).

- Ett resonemang om buffertzoner invid områden med höga natur-/kulturvärden infogas i de generella rekommendationerna, kan härledas från skrivning om Kompletterande naturvärdesbedömning (sid 28).

- En plats för båtramp i Rossö hamn (isättning av mindre båtar) anges på lämpliga kartor.

Samhällsföreningen förslår i övrigt skarpare skrivningar i rekommendationerna för områden av värden för friluftslivet och kulturmiljön. Detaljsynpunkter bifogas som korrektur i pdf-fil.

Samhällsföreningen ber att få tacka för deltagandet och den goda förankringsprocess som präglat arbetet med planen.

Kommentar:

Synpunkter om detaljer inarbetas i utställningsversionen. Synpunkter om mål och strategier kommer att behandlas politiskt före ev. inarbetning. Kommunen vill också framföra att vi är mycket nöjda med processen hittills.

15. Bo Edberg m.fl.

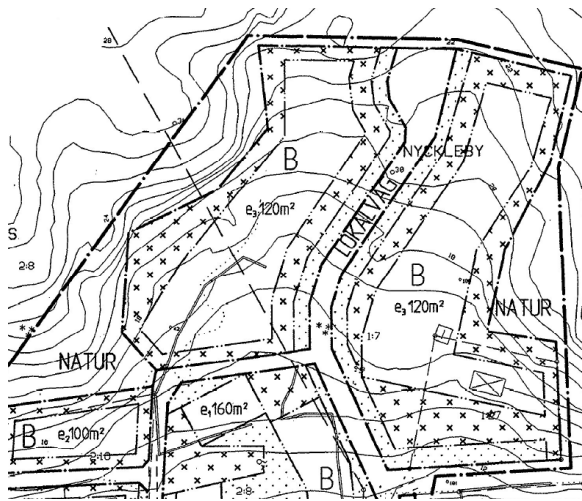
(skrivelse med 8 namnunderskrifter från boende på Kobberstensvägen)

Vi vet att det är av största vikt att skolan får finnas kvar och att detta är i synergi med att så många åretruntboenden som möjligt finns på Tjärnö. Vi i området både permanentboende och säsongboende tycker samma sak. Dock vet vi att det redan pågår planarbete i anslutning till Prästgården (stort område med råmark med ett stort antal åretruntboenden) samt råmark en bit förbi Boforsavfarten innan Nycklebysvägen. I dessa områden tycks det ej påverka omgivning allt för mycket och det utvinns tydligen ca: 50-70 bostadsmöjligheter. Dessutom ligger dessa tomter/boenden i allra högsta grad nära skolan. Vi frågar oss hur stor nytta/vikt Strömstads Kommun ser i att absolut spränga in ett fåtal tomter/bostäder i anslutning till Kobberstensvägen där det påverkar så många nyss inflyttade negativt, som köpt sina fastigheter i tron att det föreligger allmänning runt området.

Den definitiva känslan av att området är ett färdigställt område: Alla köpare av tomter på Kobberstensvägen har utgått från att den detaljplan som presenterats vid förvärv är de tomter som skall finnas i området när allt är sålt, bebyggt och därmed färdigställt. Därmed har alla köpare förhandlat sina priser utifrån denna situation och visuellt kunnat konstatera hur situationen skall bli med allmänning, grannar mm. Ingen har överhuvud taget blivit informerad, vare sig utifrån detaljplan eller information från säljarna av tomterna om eventuellt utökande av antal tomter, tvärt om, säljarna har i stället påpekat att runt området föreligger strövområden där inget skall byggas och det är heller ingen tvekan om att detaljplanen säger det samma. Det framgår tydligt av detaljplanen att tomterna längst upp har ett bredare kryssat område där byggnaden ej får placeras, vilket enligt Lennart Persson Bygglövshandläggare på Strömstads Kommun, innebär att dessa hus skall ligga extra långt från allmänningen och strövområde. Just

detta påverkade Fam. Edberg på Kobberstensvägen 10 som fick placera sitt hus väldigt nära grannen. Eftersom grannen redan byggt sitt hus och placerat detta så nära Edbergs som möjligt blev detta en jobbig situation just på grund av kryssad yta som ej fick bebyggas. Detta kommenterar vi som en förklaring till att alla givetvis utgått från att det skall vara allmänning runt området och framför allt upp mot skogen som gränsar till Fam. Edberg och Andresen.

Det har från Björn Rickardsson kommenterats i utredningen om fördjupad översiktsplan att vägens avslutning är bredare som en öppning till möjlighet till byggnation mot skogen utmed gränsen till vändplatsen. Vi har alla bedömt att det är just en vändplats vilket är väldigt naturligt i änden på en återvänds gata. Detta är helt nödvändigt t.ex. för sopbilen och alla dessa besökare som slumpmässigt åker upp och tittar på området för i annat fall skulle de behöva backa in i någons tomt för att vända. Alltså, allt i detaljplanen pekar på att detta är ett område som ej kommer att utökas med ytterligare tomter. Punkt slut.

Utdrag ur gällande detaljplan

Samhällsföreningens planerings grupp:

Det har informerats oss om att samhällsföreningen har bedömt att nya områden skall bebyggas med max 2-8 tomter/hus. Detta är redan med råge uppfyllt med nio tomter i backen samt ca: 15 boende i hyreshusen i början av området. Detta blir ca: 25 boende i detta område med ca: 17 bofasta och 7 fritidsboenden. Vi menar med detta att området är tillräckligt stort och belastat med trafik mm., samt att det finns en naturlig blandning av åretruntboende och fritidsboende.

Färdigställandeplan:

Som vi har informerats om har alltid nya områden en färdigställandeplan just för att de boende skall veta ungefär när de kan andas ut och få ett lugn i området. Vi bedömer nu området som färdigställt.

Strövområde:

Alla boende i området och i allra högsta grad även omkringboende värderar mycket högt det strövområde som skulle försvinna om den tänkta exploateringen med ytterligare hus skulle genomföras. Denna mark innefattar både bär, svamp och fina stigar som skulle försvinna. Vi i området kan intyga att det är en strid ström av boende och omkringboende som högt värderar att kunna vandra i skogsområdet dels för bär och svampplockning och för att enkelt kunna vandra upp till det populära Kyrkberget för att skåda den bedårande utsikten. Detta vill vi bevara som orörd natur.

Egenintresse:

Dessutom finns det givetvis ett mycket stort egenintresse i att om man köpt en tomt mot ett friområde vill man inte helt oplanerat få en granne direkt i tomtgräns. T.ex. för de berörda som

har tomter i direkt anslutning till det diskuterade området innebär ju detta att allt avseende hur placering, markanläggning med uteplatser, trall, mm. placerats utifrån att ingen granne kommer att finnas i den riktningen.

Dyra förvärv:

Vi ser ej att det kan vara försvarbart för kommunen att köpa dessa fastigheter av markägaren då vi alla har vetskap om att den senast sålda fastigheten kostade över en miljon kronor. Eftersom Kommunen (enligt information från Björn Rickardsson vid Tjärnö samhällsförenings årsmöte 090805) efter förvärv vill skapa tomträtter av dessa tomter för att styra dessa till åretruntbostäder med tomträttsavtal som följd. Vi tillåter oss att undra hur ekonomin i detta kan försvaras. Om det är så att dessa nivåer föreligger på förvärven frågar vi oss varför inte kommunen passar på att förvärva tomterna som är till salu vid infarten till Tjärnöbo. Dessa kostar enligt mäklaruppgifter ca: 750.000-950.000 kr. Dessutom finns ju ett bra tillfälle att skapa åretruntboende i dagisfastigheten.

Alla undertecknade säger bestämt nej till ytterligare tomter/bostäder i området och ber ansvariga på Strömstads Kommun att stryka detta område från den fördjupade översiktsplanen. Vi vill erhålla ett snabbt svar på detta från ansvariga på Kommunen så att alla vi som är berörda kan gå vidare med vår vardag. Vi bifogar en mail-lista så att alla får besked.

Kommentar:

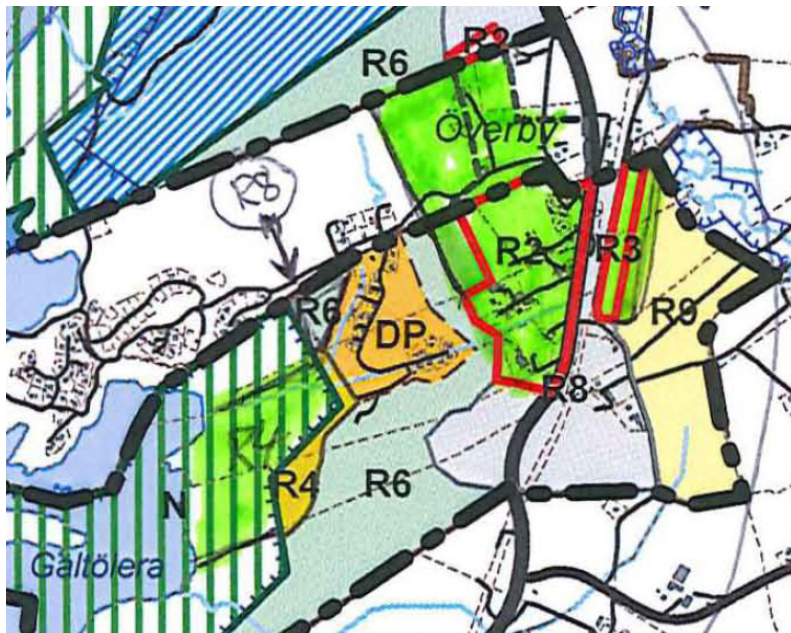
Synpunkterna från Edberg m.fl. är kända för kommunen sedan tidigare. Kommunens bedömning är att FÖP inte ska ändras på denna punkt. Motivet är att nyttan av nya bostäder nära skolan klart överstiger de nackdelar detta kan innebära för de närmaste befintliga tomterna. Frågan om alltför korta avstånd till tomtgräns går att lösa i en detaljplan, ex. genom att ha en buffertzon till de nya tomterna eller genom att tillföra en remsa tomtmark till befintliga tomter.

16. Ricky Samuelsson

Några tankar och önskemål.

Jag äger fastigheterna Renshogen 1:2-1:3 i Std. kommun, samt Överby 1:7-1:8 i Tanums kommun. Jag har sänt en planförfrågan till kommunen ang. en samlokalisering av nämnt område med Tanum kommun. Jag har varit i kontakt med ark i Tanums kommun som ställer sig positiv till mina planer. Problemet är Strömstads kommuns krav på kommunalt vatten och avlopp före planläggning. Mitt förslag är att den skrivningen tas bort från FÖP. I dagens läge finns fullgod rening genom privat reningsverk, ev. kan området tas in som kommunalt efter anläggningen är klar.

Vad gäller gränser för den övriga markanvändningen har jag följande förslag: Området öster om gamla E6 bör göras bredare, området väster om E6 som benämns R 6 bör gränsen ändras enligt min karta, det bör bli R8. Område R2 bör gränsen ändras enligt min karta, fördelen syns tydligt i terrängen, det skulle också stämma med det föreslagna området i Tanum. Område R4 skall sträcka sig till vattnet, att det är natura 2000 område och strandskydd påverkar inte pågående markanvändning. Kan Std kommun påpeka behovet av hamnanläggning i södra delen av kommunen? Ett område på Böckern har använts som hamn i 100 tals år, visserligen ligger det i Tanums kommun, men en dialog vore kanske möjlig.

Kartan till yttrandet

Kommentar:

Områdena i FÖP bör inte ändras. De bygger på en avvägning mellan bevarandeintressen och exploateringsintressen, såsom framgår av FÖP. Justeringar av gränserna förutsätter närmare studier vilket görs i en detaljplan. En förutsättning för all utbyggnad är att VA-frågan kan lösas. Fortsatt dialog kommer att ske med fastighetsägaren, Strömstads kommun och Tanums kommun.

17. Monica Nordqvist

Jag har tagit del av ovanstående samrådshandling och vill lämna följande synpunkter:

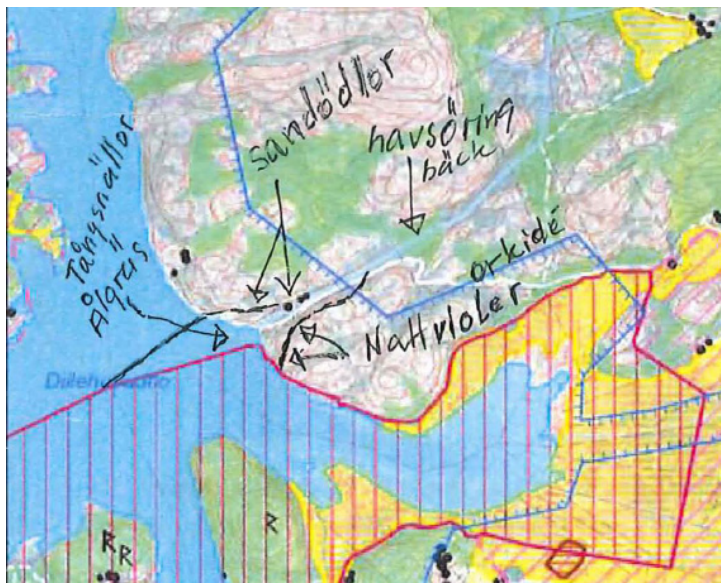
Mina föräldrar äger fastighet Nöddö 5: 1, Bäcke Viken, som är belägen inom det område som planen avser. Jag gjort noteringen att det på sid 2, under rubriken "Djur- och växtskyddsområde 7 kap 12 § miljöbalken, anges att Nöddöbäcken är fredningsområde för fisk.

Det ni förmodligen missat är att den lilla bäck som rinner rakt genom fastighet Nöddö 5: 1 tomt, är en bäck där havsöring vandrar upp på hösten, yngel finns i bäcken på sommaren. Jag har tidigare informerat Länsstyrelsen, miljöchef; förvaltningschef i Strömstad och Naturskyddsföreningens ordförande om förekomsten av havsöring i bäcken.

Som jag kan utläsa (bl.a. på kartan sid 41), ligger denna bäck på gränsen till Nöddökilens naturreservat och natura 2000-område och omfattas inte av områdesskydd enligt miljöbalkens 7 kap. Denna bäck borde också ingå i fredningsområdet för fisk. Vid bäckens utlopp i direkt angränsning till naturreservatets gräns, fortsätter den mjuka grunda lerbotten med ålgräsäng, tångsnällor och småfisk. Där bäckens sötvatten rinner ut i den grunda viken ses de strandfåglar och vadarfåglar vilka Länsstyrelsen anger på den informationsskylt om Naturreservatet, som de placerat bredvid aktuell bäck. Stora flockar med svanar äter, dricker och ruggar sig på platsen. Inom strandområdet, vid bäcken och omgivningarna kring fastighet Nöddö 5: 1 växer orkidén nattviol, marris och andra fridlysta växter. Dessa bör omfattas av ett utökat skydd.

På fastighetens tomt samt strand- och närområdet finns en sandödlekoloni. Jag har inlämnat bilder och film på sandödlorna till Marit Hedlund, som under våren ska utföra en inventering av sandödlor i Strömstads kommun. Förekomst av andra ödlearter, paddor, grodor, olika fjärilsarter, hasselsnok och huggorm är vanligt förekommande. Andra sällsynta och fredade djur som klubbprötad bastardsvärmare och fjärilsarten Alkonblåvinge har setts i området. Det är ett oerhört rikt fågelliv där flera arter häckar på försommaren. Vid ett tillfälle sommaren 2011 sågs

en havsörn cirkulera över Nöddökilens naturreservat, vilket är oerhört glädjande. Familjen såg under 70-talet havsörnar som häckade i området. Jag finner det mycket viktigt att gränsdragningarna för Nöddökilens Naturreservat utökas några hundra meter både i vatten och på land för ett utökat skydd för ett område med höga naturvärden, till att omfatta området vid Bäckeviden, en mycket skyddsvärd biotop.

Kartan till yttrandet

Blå linje med taggig kant är strandskyddsgränsen

Kommentar:

Området bör värderas i den pågående naturinventeringen. Om höga naturvärden kan dokumenteras kan det bli aktuellt att ändra rekommendationen från R6 (höga friluftsvärden) till R5 (höga naturvärden). Större delen av det som omnämns i yttrandet ligger inom strandskydd. Detta innebär att byggnadsförbud råder utanför befintliga hävdade tomter, oavsett om FÖP anger R5 eller R6. Frågan kan dock ha betydelse vid ev. framtida översyn av reservatsgränser eller för översynen av kommunens naturvårdsplan. Kommunens miljöstrateg Marit Hedlund, har tagit del av yttrandet.

18. Håkan och Barbro Bolin

Betr campingförbud

Enligt planen råder campingförbud inom stora delar av Öddö och Daftö, hela Rossö och större delen av Lindholmen. Varför en del av Lindholmen exkluderas är oklart. Killingholmen som är en del av Lindholmen innefattas inte av campingförbud enligt karta sida 33. Som åretruntboende på fastigheten Lindholmen 1 :22 sedan många år har vi med bestörtning åsett ett allt livligare campande på stranden strax intill vår fastighet 100 m från vårt hus och 50 m från tomgräns.

Vi har sedan flera år tagit på oss den tröstlösa uppgiften att försöka hålla Lindholmens stränder städade. Strandstädning har blivit vår livsuppgift. Kommunens insatser har varit på tok för små så vi har på frivillig väg tillsammans med grannar engagerat oss i att hålla allt ilandflutet skräp borta. Efter varje storm har krävts extra stora insatser, Kommunen har försett oss med plastpåsar och vi har gjort många turer till Österöd med insamlat skräp. Att då, förutom dessa insatser som är svåra att påverka annat än genom internationella överenskommelser, behöva städa upp efter campare som gör sina behov i buskarna och lämnar efter sig toapapper, matavfall, engångsgrillar och cigarettfimpar gör oss uppgivna. Det har hänt att campare gjort upp eld i gräset invid eldfångda enbuskar sommardag när eldningsförbud råder!

Vi tycker det är självklart att Lindholmen skall behandlas som en enhet och campingförbud gälla hela ön. Sätt upp en skyltning vid påfart och ta bort resterande skyltar längre in på ön. Bofors camping finns 800 m bort och dit bör campare hänvisas.

Kommentar:

Det är uppenbart att gränserna för campingförbudet behöver ses över, inte bara för Lindholmen. De nuvarande gränserna beslutades av kommunfullmäktige 1984. Varför gränserna den gången drogs på detta sätt är oklart.

19. Bertil Rex

Jag blev så glad när jag såg att det var fler som upptäckt de höga naturvärden som finns i området NO om Lovécentret på Tjärnö. Jag hoppas det området kan få förbli orört. Vid samrådsmötet på Tjärnö den 22/1 framfördes åsikten att mark borde reserveras åt laboratoriet norr om laboratoriet. Laboratoriet har haft en fantastisk utveckling. Om laboratoriet behöver mer mark hoppas jag detta kan lösas utan att detta område tas i anspråk. Att avgränsa och klassa området så som föreslagits i SAMRÅDSHANDLING 2011-11-30 tycker jag verkar vara väl genomtänkt, och jag hoppas det kan få fortsätta vara ett område för rekreation utan bebyggelse. Jag har varit permanentboende på Korsnäs 1:29, Hättebacksvägen 18, i 27 år. Numera har jag fastigheten som fritidsbostad.

Kommentar:

De förändringar som föreslås inför utställning kommer att innebära att delar av denna mark tas i anspråk. Se yttranden och kommentarer till yttrandena 10 och 13.

20. Inger Eriksson

(Rossö 2.45)

Denna min skrivelse gäller området sundet Rossö-Rundö och där planerat "utredningsområde för småbåtshamn". Området sundet Rossö-Rundö är inte bara av intresse för oss på Rossö och Rundö utan är även riksintresse för den värdefulla kulturmiljön och dess vård. "Åtgärder som kan påtagligt skada riksintresset får inte genomföras", (Ref. FÖP, sid 9-10) . Miljön vid sundet bör istället bevaras och vårdas.

En viktig del av området i sundet är den s.k. Skräppebanken (B på bifogad karta).

Karta till yttrandet

Miljön vid Skräppebanken har fått vara orörd sedan mycket lång tid och således kunnat bevaras. Där är långgrunt vatten, lekplats för fiskyngel, mycket småfisk och musslor. Området sträcker sig ut i sundet mot skären. Ålgräs finns i området. Där finns således ett stort skyddsintresse för

miljön och jag bedömer det därför helt olämpligt att planera/anlägga småbåtshamn eller annan byggnation i området och önskar därför att förslaget om småbåtshamn i området drages tillbaka. Om utbyggnad av småbåtshamn skall göras, sker troligen minst negativ påverkan på marina och kulturella miljön genom att bygga ut redan befintlig småbåtshamn.

Kommentar:

FÖP föreslår inte en sammanhängande hamnutbyggnad mellan Långesand och Killingholmen på Rossö. R10-området (mörkblå på kartan ovan) ska ses som ett utredningsområde. Kommande planering får studera från vilken sida och i vilken omfattning en utbyggnad är lämplig. FÖP ska förtydligas på denna punkt.

21. Tjärnö Vattenbruk

Tjärnö vattenbruk är det enda aktiva musselodlingsföretaget i kommunen. Vattenbruksverksamhet har bedrivits på befintlig plats sedan början av 1980, då under namnet Kosterfjordens havsodlingar. I översiktsplanen för Strömstad kommun från 1984 beskrivs detta ställe som lämpligt att bedriva musselverksamhet. Redan då planerades produktion på 1000 ton musslor per år. Tjärnö vattenbruk tog över verksamheten 1989. 1990 konsulterades placeringen av verksamheten med Strömstad Kommun, och platsen ansågs vara lämpad för ändamålet. För sin miljövänliga verksamhet erhöll företaget ett pris av dåvarande miljöminister. (år 2000). Från 1990 låg produktionen på mellan 30-150 ton/år. Våra synpunkter till fördjupad översiktsplan gällande Tjärnö:

- 1) Tjärnö Vattenbruk äger småbåtshamn - vi vill gärna få denna markerad på översiktskartan. Det gäller också marken vid sidan av hamnen där vi bedriver vår verksamhet.
- 2) Vatten mellan bryggan och musselodlingen borde höra till vattenbruket.
- 3) Våra odlingar 1,2,3 är inte markerade på kartan (se det bifogade tillståndet)
- 4) "Vattenområde ,med höga naturvärden" stämmer inte överens med verkligheten

Kommentar:

Översyn av rekommendationskartans områden ska göras. Vattenområdena ska ges en egen beteckning och bestämmelser. FÖP ska kompletteras med att ange samtliga områden som har gällande tillstånd för vattenbruk. Området på land arrenderas av kommunen för vattenbrukets behov, utveckling av småbåtshamn är inte aktuellt på den här platsen. På land bör markeras en punkt i FÖP som visar funktionen. När det gäller arrendets omfattning och inriktning så handläggs dessa frågor av kommunens tekniska förvaltning.

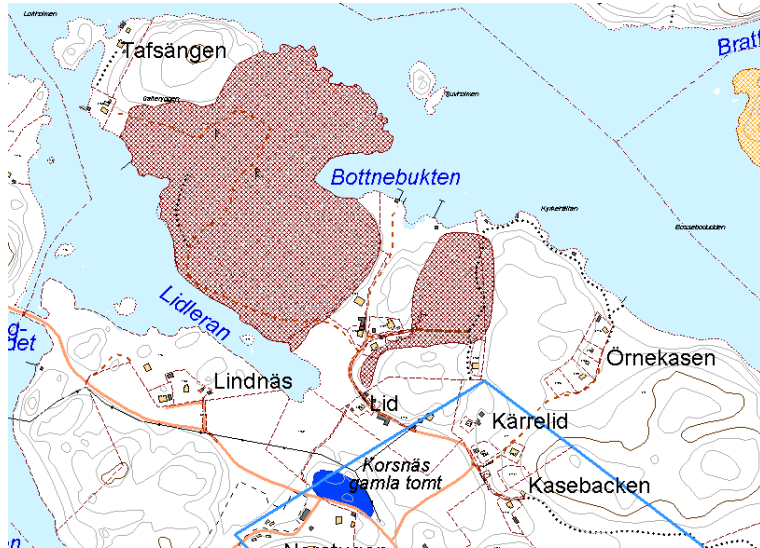
22. Lars Eriksson

Jag heter Lars Eriksson och äger sedan 2007 fastigheten Korsnäs 2:2 på norra Tjärnö, på båda sidor om det f.d. ålderdomshemmet. Jag misstänker att kartan är lite felaktig då det är uttritad en fornlämning på en åker mellan Örnekasen och Bofors campingplats. Antagligen rör det sig om Korsnäs gamla by som låg på berget mittemot infarten till campingen.

Den nordligaste delen av Korsnäs 2:2 (halvön med tafsängen mm) är uttritad som område med höga naturvärden. Det är tveklöst en mycket vacker plats, väl värd att bevara (som de flesta andra platser på öarna). Men den utgörs till absolut största delen av bergspartier. Galtöryggen i norr (som inte finns med som skyddsvärd i naturvårdsplanen 2006) och en stor bergsplata just NV om f.d. ålderdomshemmet. Däremellan finns en mycket fin bit natur. Där finns många fina senvuxna ekar (som jag håller på och frihugger). Men ekarna borta på Nyckleby är mycket finare. Där finns också en del tämligen raka stora fina tallar, men inte alls som på Saltö. Det finns mängder med blåsippor, men det finns ännu fler på Öddö. Det finns orkidéer, men enligt

det nyutkomna praktverket Bohusläns Flora finns det fler på många andra ställen. I boken finns en bild på Vårört tagen på Tafsängen som kanske den raraste växten. Men den finns lokaliserad med 32 fynd på 22 andra ställen också, bara i Bohuslän.

Det område mest högst naturvärden torde vara nyckelbiotopen som ligger i huvudsak längs vägen i den nordliga änden på halvön. Där finns åtta listade signalarter och rödlistade arter, bland dem Lind, Blåsippa Vårört, Sårlåka, Rostfläck och tre mossor. Nyckelbiotopen upptar en yta på 1.1 ha. Hela udden är på drygt 20 ha.

Utdrag ur kommunens kartbas.

Lila skraffering visar områden som utpekats i kommunens naturvårdsplan.

Strandskyddsgränsen är den blåa linjen

Samtidigt vill de flesta av oss ha en levande landsbygd. Tjärnö lever gott på det fantastiska marinbiologiska labbet. Där finns en av norra Bohusläns största och mest populära arbetsplatser. Det är tyvärr arbetsplatser som är helt beroende av politiska beslut och statlig finansiering. Vad som verkligen behövs är riktiga jobb på landsbygden. I anslutning till halvön har bedrivits musselodling sedan 1970-talet. Verksamheten har inte förutom miljönyttan bidragit till särskilt många arbetstillfällen. Men det finns tecken som tyder på att det kan lossna. Det har bl.a. startats ett musselmjölfabriksprojekt på Orust. Det finns även planer på att bl.a. mha kommunen, labbet och yrkesfiskarna starta fiskodling i anslutning till halvön. Jag har startat biodling, en liten vinodling och börjat med betesdjur på halvön. Med hänsyn till ovanstående anser jag att åtminstone området längs den östra stranden på halvön borde avsättas till område för verksamheter så att möjligheterna blir goda till så kallade riktiga jobb i skärgården. Skulle verksamheter blomma upp, arbetsplatser tillskapas och byggnation behövas kan det vara värt att tänka på att det finns närhet till kommunalt VA enligt kartan längst norrut på udden.

Kommentar:

Tack för påpekandet om fornlämningen på kartan. Den har råkat bli felritad, det ska åtgärdas. Gränserna i vattnet för FÖP, ska ses över, se svar till Tjärnö Vattenbruk.

På land har området i naturvårdsplanen studerats i den naturinventering som gjordes till FÖP 2011. Inventeringen bekräftar tidigare slutsatser, dvs. inget har framkommit som ger anledning att flytta på gränserna i kommunens naturvårdsplan. Naturinventeringen ska biläggas FÖP när den blir föremål för utställning. Området som betecknas R5 täcker ett större område än kommunens naturvårdsplan. FÖP visar sammanhängande områden med höga naturvärden. I R5-områdena kommer kommunen att vara mycket restriktiv med att ge bygglov för ny bebyggelse, vilket bl.a. inkluderar alla typer av bostadshus. Om bebyggelsen behövs för de areella näringarna krävs inte bygglov..

Det berörda området ligger i sin helhet inom strandskydd. De areella näringarna har dock ett undantag från strandskyddsbestämmelserna. Undantaget gäller byggnader, anordningar eller åtgärder som behövs för jordbruket, fisket eller skogsbruket och som inte gäller en bostad. Ett villkor för undantaget är att byggnaderna etc. för sin funktion behöver ligga inom det strandskyddade området.

Det ligger inte inom ramen för FÖP att peka ut lägen för komplementbyggnader för de areella näringarna. Som framgår ovan bör det dock vara möjligt att få anlägga nya sådana inom fastigheten Korsnäs 2:2.

23. Mats Håkansson

Önskar att regler och rekommendationskartan gällande N-områden ändras så att varje förordnande visas separat. De förordnanden som har slagits ihop här har olika typer av föreskrifter och det är missvisande om ett fågelskyddsområde som endast handlar om allmänhetens tillträde under en viss tid, likställs med ett naturreservat eller nationalpark som har en helt annan dignitet på skyddsnivå. Då regler och rekommendationskartan är den karta som i första hand används vid handläggning på kommunen är det viktigt att dessa skillnader framgår. Daftö-Valö är en ö med flertal höga naturvärden undrar varför denna ö inte tagits upp som ett R5 område? Kommer Daftö-Valö ingå i den naturinventering som Naturcentrum tar fram?

Kommentar:

FÖP-kartan är förenklad därför att detta inte är rätt plats för detaljerad information. Förordnanden kan ändras över tiden och behöver därför visas från en kartbas som uppdateras kontinuerligt. FÖP-kartan ska inte användas som direkt underlag för kommunens interna handläggning. I kommunens interna kartbas visas varje förordnande för sig, därtill läggs rekommendationerna i FÖP som ytterligare ett skikt. Kommunen planerar att lägga ut motsvarande kartinformation på sin hemsida. Arbete pågår med att lösa de tekniska frågorna för att göra detta möjligt.

Instämmer i att Daftö-Valö har höga naturvärden. Såsom terrängen ser ut kan ny bebyggelse endast komma ifråga kring befintliga tomter. Alla befintliga tomter, utom 2 stycken, ligger inom strandskydd, dvs. det finns redan tydliga regler för på vilka villkor ny bebyggelse får tillkomma. Av denna anledning har det inte prioriterats att göra naturinventering här. Det innebär att kommunen saknar underlag för att ange området som R5.

24. Kjell Carlsson

Våra synpunkter gäller enbart Rossö.

R 1 Utredningsområde för bostäder.

Vi har enbart studerat område 4 som är på 27,0 hektar och beläget i anslutning till Myrens bostadsområde. Om man vill bygga inom området måste man upprätta en detaljplan. Enligt Björn Rickardsson sker detta lämpligen genom att flera markägare upprättar en gemensam detaljplan för området. Området bör kunna inrymma 50 – 70 bostäder. Att detaljplanera ett så stort område är inte rimligt när man räknar med ett bostadsbehov på 3 -5 bostäder per år för samtliga R 1 områden. Det är ett utredningsområde och det bör vara en övergripande planering/diskussion hur området skall disponeras.

Detta är inte rimligt att upprätta detaljplan om man enbart vill bygga ett eller några enstaka hus, dels blir det onödigt kostsamt för den enskilde dels uppkommer svårigheter att samråda med

andra markägare då byggnation kanske inte är aktuell vid samma tidpunkt. Det borde gå att bygga på lämpliga platser i direkt anslutning till det befintliga bostadsområdet. De som har planer att flytta till Rossö vill troligtvis inte vänta tills en detaljplaneprocess skall genomföras och därpå följande arbeten med vägar, vatten och avlopp mm. Byggnadsnämnden torde ha den kunskapen att se helheten så en enskild byggnation inte äventyrar fortsatt användning av området.

Kommentar:

R1-området är en långsiktig resurs för utbyggnad och bör byggas ut i etapper. Det är både möjligt och lämpligt att göra detaljplan för del av R1-området i en första etapp. Detaljplan krävs dock för all ny bebyggelse. Ett av motiven är kommunens behov av att säkerställa att utbyggnad sker i den takt som motsvarar behoven.

R 5 Område med höga naturvärden.

Av Samrådshandling 2011-11-30 framgår inte direkt vari de höga naturvärdena består av. Enligt uppgift är naturinventeringen inte klar förrän till sommaren. Om det innebär restriktioner av användningen för vår fastighet, Rossö 1:29, vill vi ha uppgifter om dessa naturvärden samt möjlighet att yttra oss i frågan.

Kommentar:

Naturinventeringen ska biläggas FÖP när den blir föremål för utställning. Den enda del av fastigheten Rossö 1:29 som anges som R5-område ligger inom strandskydd. R5-områdena i FÖP innebär alltså inga nya restriktioner för fastigheten Rossö 1:29.

R 6 Område av betydelse för friluftsliv och närrekreation. (Havsområde och öar).

Som det är i dag är hav och öar tillgängliga för alla utan restriktioner. Är det planerat att införa restriktioner på områdena? Om inte, varför markeras områdena?

Kommentar:

Stora delar av kustområdet är riksintresse för friluftslivet enligt miljöbalken. Område med detta riksintresse ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada möjligheterna till friluftsliv. Länsstyrelsen gjort en avgränsning på karta. R6-områdena i FÖP är kommunens precisering baserad på noggrannare studier. Dvs. beslutet om riksintresset finns redan, se även karta på nästa sida. FÖP förtydligar vilka värdena är och var de ligger. R6-områdena på Rossö handlar i första hand om sammanhängande obebyggda delar.

R 8 Övriga områden.

Våra synpunkter berör den del som ligger väster om ”Myren-området”. Vi önskar att denna del av R8 utökas att omfatta den del av fastigheten Rossö 1:29 som ligger norr om R8 området.

Kommentar:

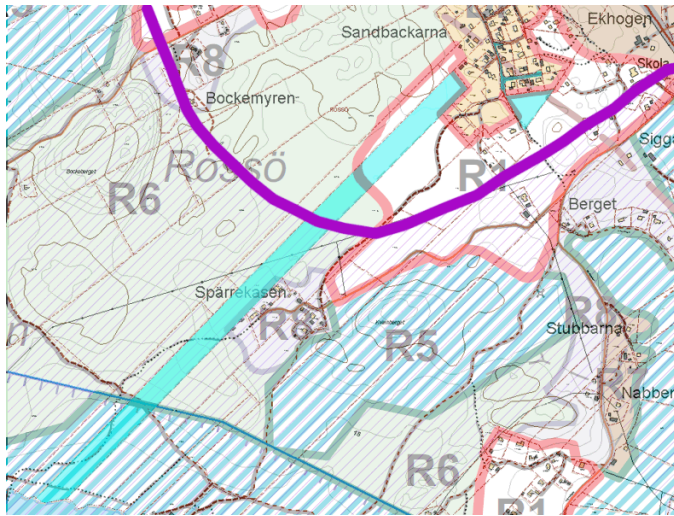
Oklart vad som menas. Fastigheten Rossö 1:29 väster om Myren-området ligger redan inom R1 (utvecklingsområde). Längre västerut, vid Spärrekasen, är ny bebyggelse ej lämpligt med hänsyn till friluftslivets intressen se föregående stycke.

Sjösättningsramper.

Det finns en gammal samfällighet för sjösättning och upptagning som ligger omedelbart väster om magasinet. Anordna hårdjord yta så borde den fungera. Platsen löser inte all sjösättning och upptagning. Det finns inte plats för tillfällig uppställning för båtvagnar. Befintlig sjösättningsramp vid Valöbron fungerar tillfredställande. Det behövs ytor för tillfällig uppställning av båtvagnar.

Kommentar:

Instämmer. FÖP ska kompletteras enligt ovan.

Bakgrundsbilden är från FÖP Samrådhandling

Fastigheten Rossö 1:29 markerad med blå färg

Lila linje är länsstyrelsens avgränsning av riksintresset för friluftsliv

Kommunikationer

Gång och cykelvägar. För att minska olycksrisken för oskyddade trafikanter behövs det gång och cykelväg utmed väg 1025 mellan Vik och Rossöhamn. Utbyggnad i första hand mellan parkeringen, som ligger innan Rossöhamn, och Rossö skola.

Kommentar:

Instämmer i att behov finns av gc-väg mellan Vik och Rossöhamn. Andra sträckor har dock högre prioritet i kommunen. Diskussioner pågår om säkrare gångförbindelse mellan den nya parkeringen och Rossöhamn, denna sträcka har hög prioritet.

25. Bålvigs Samfällighetsförening

Bålvigs Samfällighetsförening (BSF) utgörs av 24 fastighetsägare vid området Korsnäs på Tjärnö, och lämnar följande synpunkt:

Hållbar utveckling

BSF håller med om att utgångspunkten för den fördjupade översiktplanen ska vara att bebyggelseutvecklingen sker på ett långsiktigt hållbart sätt, så att de unika värdena inte äventyras. Det är därför mycket viktigt att avvägningar görs var bostäder, verksamheter och andra anläggningar lokaliseras så att inte natur- och kulturmiljövärdena skadas. Men det är också viktigt att transporter och kommunikationer beaktas i sammanhanget när buller och luftföroreningar alltjämt är ett stort problem och kommer så vara en tid framöver. Trots de insatser som gjorts på kollektivtrafiken till Saltö/Tjärnö ökar biltrafiken år från år. Kollektivtrafiken bör därför förbättras (se nedan) till Saltö/Tjärnö.

Översyn av det utvidgade strandskyddet till 2012

BSF anser att det utvidgade strandskyddet även framledes bör omfatta 300 meter i det södra skärgårdsområdet. Vad gäller dispensprövningar anser BSF att stor restriktivitet bör iakttas med tanke på att strandskyddet har urholkats under de senaste 30-40 åren. Tillsynen bör öka i omfattning så att miljöbalkens intentioner uppnås.

Naturområden som bör skyddas enligt 7 kapitlet i miljöbalken

I FÖP:en anges att kommunen ska samråda med länsstyrelsen om vilka områden som bör bevaras ur natursynpunkt och på vilket sätt som ett bevarande bör ske. Ett område som enligt

BSF bör skyddas är Lindholmens västra del. Området omfattas förvisso av det utvidgade strandskyddet, men det finns höga friluftsvärden och höga naturvärden i form av värdefull flora som motiverar en reservatsbildning. Växtarter som hårstarr (nästan utdöende i Bohuslän), honungsblomster, dvärglumner, sump/ängs-gentiana, dvärgarun är några av de arter som finns inom området. För att bevara dessa arter behövs ett adekvat skydd så att landskapet kan vårdas genom röjningar och betesdrift. BSF föreslår därför att västra delen av Lindholmen bör skyddas som naturreservat.

Vatten och avlopp

Det är viktigt att kommunen arbetar seriöst med lösningar av va-frågorna i området. Det är värdefullt, då synligt är att sund och mindre vikar allt mer växer igen, trots projekt för att hålla dessa öppna, även om det mestadels har flera andra samverkande orsaker.

Kommentar:

Instämmer med samtliga punkter ovan.

Gång- och cykelvägar

BSF ser positivt på att kommunen prioriterar en ny gc-väg mellan Daftö Feriecenter och parkeringen till Saltö med tanke på olycksrisker för oskyddade trafikanter och trafikflödet på väg 1029. Sommartrafiken till Saltö/Tjärnö är omfattande och strävar vi efter en hållbar samhällsutveckling är en gc-väg ett måste. BSF anser därför att kommunen och Trafikverket snarast utreder förutsättningarna för att anlägga en sådan cykelbana, till gagn för åretruntboende och turism. Det borde vara möjligt med en mindre breddning av vägen där så är möjligt och en tydligt markerad cykelzon vid de vägsträckor där berg är på ömse sidor om vägen.

Kommentar:

Dialog har påbörjats med trafikverket.

Kollektivtrafik

Buss från Strömstad trafikerar idag Daftö – Öddö - Tjärnö - Saltö med 6 turer per vardag. Tåg- och busstrafiken till Strömstad via E 6 är bra. Tåg- och busstrafikens tidtabell regionalt bryter inte på samma gång som den lokala trafiken, vilket fordrar skärpt uppmärksamhet vid resplanering. Linje 891 trafikerar Lindholmen under skoltid men inte under sommartabellen. Med hänsyn till antalet åretruntboende och markant ökad turism sommartid borde linjen även någon gång per dag trafikera Lindholmen. BSF ansökte förra året att få en hållplats inrättad vid Korsnäs, men inget svar har lämnats på ansökan. Vägen är samfällad. På sidan av vägen finns redan en färdiggjord yta lämplig för busstopp som underlättar vid möte för trafik i båda riktningarna. En sådan etablering kanske inte får omedelbart genomslag, men är värt att pröva, gärna efter information i förväg.

Kommentar:

Synpunkterna har vidarebefordrats till kommunens ansvariga för kollektivtrafik.

Bebyggelseetablering på Tjärnö

Självfallet ska inte höglänta berg och de öppna åker- och ängsmarkerna på Tjärnö bebyggas. Detta bland annat på grund av att natur- och kulturmiljövärden och landskapsbilden påverkas mycket negativt om bebyggelse placeras i otraditionella lägen. Vi tycker också att kommunen bör beakta grönområden inom planlagt område så att dessa bibehålls för sin ursprungliga funktion, t.ex. rekreation och lek.

En viss förtätning av bebyggelse bör kunna ske på ömse sidor av ”Tjärnövägen” i närheten av Tjärnö kyrka (självfallet ska inte kyrkmiljön påverkas negativt). Här finns möjlighet till

förtätningar. Att bygga hyresrätter/bostadsrätter kan vara ett sätt att locka barnfamiljer till området och därmed stärka elevunderlaget till Tjärnö skola.

Kommentar:

Synpunkterna noteras.

Småbåtshamn på Tjärnö, Bofors camping-Lindholmen vägen

Den småbåtshamn som kommunen avser att anlägga mellan Bofors camping och Lindholmen vägen är BSF kritiskt till. Var finns behovet av en sådan jätteanläggning! Med tanke på riksintresset för naturvården blir det sannolikt tal om betydande miljöpåverkan om planerad småbåtshamn anläggs. Områdets grunda mjukbottnar fungerar idag som barnkammare för t.ex. plattfisk. De ålgräsängar som finns i viken kan dessutom skadas av ökad grumling. BSF anser inte att det är en hållbar utveckling att exploatera ovannämnda vattenområde enligt FÖP:en. I de fall enstaka båtplatser behövs bör istället en samlokalisering kunna ske vid Bofors Camping. Här finns sjösättningsramp etc. Fysiskt är dessutom en lokalisering nordväst om Boforsområdet svår i blandskogs- och bergområdet som utgör värdefullt promenad- och strövområden för campingens gäster.

Kommentar:

Området norr om Bofors ska minskas betydligt, se även kommentar till yttrandet från Tjärnö Samhällsförening.

26. Marcus Ström

Undertecknad önskar en komplettering av FÖP - Södra skärgården avseende ett utredningsområde för bostadsbyggande väst och norr om Tjärnö kyrka. (Område 15 på kartan sidan 11) Detta markområde är väl passande för åretruntboende, dels liggande i söderläge dels med skyddande terräng mot västliga och nordliga vindar, dels som en naturlig utvidgning av den centralt befintliga bebyggelsen på Tjärnö, utan att några unika miljövärden tas i anspråk. Är tacksam om möjlighet att önskemålet får komma med i den fortgående planprocessen och samrådsförfarandet.

Kommentar:

På sikt skulle detta område kunna vara lämpligt för utbyggnad. I denna version av FÖP har områdets valts bort eftersom det finns andra bättre lämpade områden som kan byggas ut först. För att område 15 ska vara möjligt att bygga ut krävs att ett antal frågor kring infartsväg löses, se även FÖP samrådshandling sidan 42.

STRÖMSTADS KOMMUN
2012-09-04

Björn Richardsson
Översiktsplanerare